

PORODICA MEDINA

Bila je, pre Drugog svetskog rata, u Vasinoj ulici broj 7 jedna prodavnica koja je na poseban način privlačila moju pažnju. Verovatno pogađate, bila je to prodavnica igračaka. Moj otac je poznavao vlasnika te radnje, gospodina Avrama Medinu. Bio je to jedan vrlo simpatičan stariji gospodin koga sam ja zavoleo jer mi je dozvoljavao da razgledam igračke poređane po policama prodavnice, a ponekad bi mi, poneku od njih, i poklonio. Prošlo je od tih dana više od sedamdeset godina pa se ja više ne sećam kako se zvala njegova supruga ali mi se čini da su im se ćerke zvale Flora i Matilda i bile su deset, a možda i nešto više godina starije od mene. Nekoliko godina pred rat je moj otac, radeći kao preduzimač, porodici Medina saziđao lepu trospratnu kuću u Dušanovoj ulici broj 30. Njihovo se prijateljstvo tada još više učvrstilo ali je, koju godinu kasnije neko iz njihove porodice, mislim Avramova majka, umro. Moj otac je otišao da im izjavi saučešće, a poveo je naravno, i mene. Dobro se sećam zidnog sata i ogledala u njihovom stanu. Po običaju pravovernih Jevreja sefarda, za vreme žalosti bili su pokriveni nekom tkaninom, stolice su uklonjene i svi smo sedeli na podu izuvši prethodno cipele.

Ubrzo zatim izbio je rat, Avrama su nacisti ubili krajem 1941. godine. I mog oca su nacisti ubili, a majka i ja smo uspeli da izbegnemo sudbinu većine Jevreja u našoj zemlji. Oktobra 1944. godine Beograd je oslobođen, a ubrzo zatim su se preživeli Jevreji počeli okupljati oko Jevrejske opštine u ulici Kralja Petra. Tu su se ponovo nalazili, družili i međusobno tešili, nadajući se da će se oni koji se još nisu vratili iz logora, ipak nekim čudom pojaviti. Mnogi su već razmišljali kako da odu nekuda, da odu iz Evrope u kojoj eto, već vekovima tamane Jevreje, da odu daleko odavde, možda na neki drugi kontinent, naravno ako to bude moguće.

Tih dana smo negde sreli Floru i Matildu. Ne sećam se njihove priče o tome kako i gde su preživele. Mislim da su na vreme uspele da se dočepaju Italije gde Jevreje nisu dirali. Uostalom, to tada i nije bilo bitno, važno je bilo da su bar njih dve ostale žive. Uspele su čak i da se vrate u svoj stan, što zahvaljujući novom poretku koje su nam oslobodioci nametnuli, nije uvek bilo moguće. Sačuvale su i nešto novca i govorile da se spremaju da odu u Argentinu koja nam je tada, u vreme kada se preko okeana putovalo brodom, izgledala beskrajno daleko. I one su želele da odu, u zemlju koja je što dalje od Evrope... Ne sećam se čak ni koliko vremena su provele u posleratnom Beogradu ali pamtim da se, po njihovom odlasku, moja majka jedno vreme dopisivala sa njima. Mnogo godina kasnije čuo sam od nje priču o tome kako su se one tamo, u dalekom svetu, posle dužeg perioda preživljavanja, najzad snašle i lepo živele.

Prema onome što je moja majka iz njihovih pisama saznala, njih dve, Flora i Matilda živele su skromno, nalazile poneki posao, trošile polako svoju ušteđevinu, ono para ili nakita što su iz Evrope ponele, ali su na kraju ipak ostale bez novca. Trebalo je platiti kiriju, kupiti hranu, a one novaca više nisu imale. U očaju, Flora je našla u kuhinji nekoliko jabuka, malo brašna, nekoliko jaja, malo šećera i neke preostale začine pa od toga napravila pitu. Ispekla je, isekla na komade i sa Matildom otišla u grad. Stale su kraj nekog mosta i, pomalo stidljivo, iz poslužavnika nudile prolaznicima svoju pitu. Većina je prolazila nezainteresovano, poneki su kupovali, a nekolicina se vraćala i tražila da kupi još jedan komad...

Kad su sve rasprodale i vratile se kući, utvrdile su da su zaradile dovoljno da sledećeg dana mogu spremati duplu količinu pite i da će im ostati još nešto novaca za ono što im je u tom trenutku bilo najpotrebnije...

Sledećih nekoliko dana imale su više sreće. Naišli su neki koji su prethodnog dana već probali njihovu pitu, a jedan od njih im je predložio da, umesto što stoje na ulici, narednog dana dođu u susednu zgradu. Tamo je preduzeće u kome on radi, već je kolegama pričao o njihovim pitama, moći će lako i brzo da prodaju sve što su spremile.

Da ne dužim, posao je napredovao, Flora je pravila sve više pita, Matilda je raznosila i po drugim preduzećima, dobro su zarađivale i bile su zadovoljne. Ne znam tačno koliko je to trajalo ali se sećam da sam čuo da je potražnja za njihovim pitama bila tolika da su Flora i Matilda zakupile jedan lokal u kome su svoje pite prodavale. Posao je cvetao i njihov lokal je uvek bio pun.

Rekao sam već da je to bilo davno. Od majke sam čuo da je Matilda jednom posetila Beograd, i da se ona onda i videla sa njom. Mislim da se nisu vratile u Argentinu nego da su se odlučile za Izrael. Vreme je prolazilo, pisma koja su izmenjivale bila su sve ređa, da bi najzad njih dve izgubile svaku vezu.

Ponekad, kad se nekim poslom nađem na Dorćolu i kad prođem pored kuće u Dušanovoj broj 30 setim se porodice Medina.

Ja nisam pisac, a nemam ni spisateljskih ambicija, ali sam danas osetio potrebu da moje sećanje na porodicu Medina ipak zabeležim.

Aleksandar Ajzinberg
Beograd, 23.07.2011.